

СТАНОВИЩЕ

от д-р Ивона Карачорова – доцент в Института за български език -БАН

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘доцент’
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование 2. Хуманитарни науки
професионално направление ...2.1. Филология (Български език – История на българския език)

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 33 от 17.04.2018.г. и в интернет-страница на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра по общо езикознание и история на българския език към факултет Филологически., като кандидат участва гл. ас. д-р Ани Иванова Кемалова от същата катедра на ПУ.

Със заповед № Р33-2668 от 15.06.2018 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Български език – История на българския език), обявен за нуждите на катедра Общо езикознание и история на българския език към Филологически факултет.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат: гл. ас. д-р Ани Иванова Кемалова.

Представеният от кандидатката комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва посочените там документи:

1. молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса;
2. автобиография по европейски формат;
3. диплома за образователно-квалификационна степен ‘магистър’ - оригинал с приложение или нотариално заверено копие;
4. диплома за образователна и научна степен ‘доктор’ - оригинал или нотариално заверено копие;

5. диплома за научна степен 'доктор на науките' - оригинал или нотариално заверено копие;
6. списък на научните трудове;
7. справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет, съгласно чл.76.(4) от ПРАСПУ;
8. декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
9. анотации на материалите по чл.76. от ПРАСПУ включително самооценка на приносите;
10. преписи от протоколи от КС, ФС, АС във връзка с конкурса;
11. Държавен вестник с обявата на конкурса (копие);
12. документ (удостоверение) за трудов стаж;
13. документи за учебна работа;
14. документи за научноизследователска дейност;
15. документи, отнасящи се до художественотворческа дейност;
16. документи съобразно специфичните изисквания на съответния факултет;
17. други документи;
18. комплект документи на хартиен носител от т. 1 до т. 17 – 3 броя.
19. комплект документи от т. 1, 2, 6, 7, 8 < евентуално посочване на други документи от т. 4, 5, 13, 14, 15 > на електронен носител – 8 бр.

Единствен кандидат по обявения конкурс е главен асистент д-р Ани Иванова Кемалова от Катедрата за общо езикознание и история на българския език. Магистърска степен получава по специалността Българска филология към Филологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски, а от 1999 г. работи като преподавател в Катедрата по общо езикознание и история на българския език на същия факултет – последователно като хоноруван асистент, редовен асистент, главен асистент. През 2006 г придобива и образователната и научна степен „доктор“.

В обявения конкурс за академичната длъжност „доцент“ А. Кемалова участва с научната си продукция от периода след защитата на докторската си дисертация. /от 2006 досега/.

Хабилитационният ѝ труд е монография на тема „Диахронната лингвистика и предизвикателствата на днешната образователна ситуация“ / Пловдив, 2018/. Отчита и 12 публикувани статии в български и чуждестранни поредици и сборници, 3 научнопрактически издания, изнесла е над 15 доклада на научни форуми в България и в чужбина. Участничка е в 4 научни проекта на авторитетни институции.

В хабилитационния си труд представя своите виждания за мястото и значението на българската диахронна лингвистика в организирането и осъществяването на учебния процес

във висшето образование. Разглежда учебното съдържание на дисциплините от направление История на българския език, като се акцентира върху важността на извънаудиторната студентска учебна активност и начините за нейното организиране, поощряване и оценяване.

В началните глави на труда си авторката излага своето мнение за развойните процеси във висшето образование в България, за необходимостта и пътищата за постигане на съгласуваност в това отношение със страните от Европейския съюз. Разглежда факторите за целесъобразното прилагане на кредитната система, между които оценяването на часовете за самоподготовка, което трябва да бъде не по-малко от 50% от целия кредитен актив от заетостта на студента по една специалност. Това свое убеждение Кемалова подкрепя с данни от всички специалности на ФФ на ПУ „Паисий Хилендарски“, които имат по програма лекционен курс/курсове от направлението „Историческа лингвистика /български език/“ редовно и задочно обучение за период от десет години (2008-2017 г.). Разглеждат се всички видове студентска заетост в техния абсолютен брой, средни стойности, процентно съотношение и съответен кредитен актив. Според авторката наблюдаването на извънаудиторната заетост е част от задълженията на преподавателя, която подлежи на регламентация и съответно оценяване. Във връзка с това тя представя своя разработка – учебно пособие в две книги, предназначено за самостоятелна работа по предметите от направление „Историческа лингвистика“, по-специално по старобългарски език, което се отличава с добра структура и функционалност. Освен в научните среди, пособието вече и получило и институционално признание – то е сертифицирано от Патентното ведомство на Република България като „Полезен модел“ на учебно помагало, защитен и регистриран под съответен номер. Важно е да се подчертае, че това е първото учебно помагало от книжен тип, прилагано у нас в областта на хуманитаристиката, което получава признание за изобретение по смисъла на Закона за патентите и регистрацията на полезните модели.

Кандидатката целенасочено и последователно работи в областта на пособията за подготовка и самоподготовка на студентите – автор е и на други две помагала: „Помагало по старобългарски език. Фонетика“ и „Помагало по старобългарски език. Морфология“, които са приети с одобрение и прилагани в практиката от университетски преподаватели по диахронна лингвистика.

В поредица публикации А. Кемалова продължава успешно и задълбочава своите изследвания върху произведения на славянската юридическа книжнина, започнали с работата върху докторската ѝ дисертация. В тази област преобладават лексикалните проучвания. Разглежда софийския препис на сборника Судац в контекста на историческата лексиколожка и лексикографска проблематика. Детайлно е изследвана ортографичната система на сборника в

контекста на южнославянската правописна традиция, като изводът е за комплексно влияние на както на Евтимиево-ресавските, така и на рашките правописни системи. По материал от същия сборник Кемалова разглежда всички видове прономинални употреби, като прави формална и семантична характеристика, обусловена от тематичните и жанрови особености на кодекса. Важно постижение на авторката е книгата „Един юридически сборник от XVI в. Речник-индекс“, в която са лексикографирани 24552 словоупотреби от юридическата част на сборник със смесено съдържание – НБИВ № 101 (36). Разглеждат се и палеографските и езиково-правописни на тази част на ръкописа. В тази поредица А. Кемалова анализира и употребата на отделни лексеми – например гръцката заемка „лизма“, като се разглеждат някои страни на словообразователните възможности на думата в същото семантично поле, както и употребата в българските диалекти.

Кандидатката изследва взаимодействието между книжовна норма и народноезикови черти в текста на т. н. Кесариев препис на „История славянобългарска“ от XIX в. – НБКМ № 125. Върху материал от същия ръкопис авторката разглежда наличието на архаични инфинитивни форми и структурните им наследници, както и някои по-особени употреби на елементи от причастната система. Авторката прави подробен анализ на едносъставните безлични изречения в два юридически текста – Мерило праведно от XIV в. и сборник със смесено съдържание от XV в. Изследва се и до каква степен структурният тип изречение съдейства текстът да обслужи функционалното си предназначение. Славянски юридически текстове са послужили на Кемалова и като материал за проучване на обектната реприза, което ѝ дава възможност да характеризира конструктивните и функционални параметри на тези старобългарски единици. Авторката търси и връзката на явлението с декомпозицията на сложното склонение при имената и с проявите на аналитизма в българския език. Тя разглежда юридически текстове и от текстологична гледна точка открива и характеризира глоси и интерполации в три такива преводни текста и определя ролята им за изследване на актуалността на думи и изрази.

А. Кемалова е участничка в три научни проекта: „Компютърни и интерактивни средства за исторически езиковедски изследвания“ – водеща организация СУ „Климент Охридски“, E-Medievalia /Електронни ресурси за дистанционно обучение по едиевистика/ - по ОП „Развитие на човешките ресурси“ и „Славянски ръкописи в Пловдивската Народна библиотека – лексикални извори за българската езикова история“.

Кандидатката е университетски преподавател около 19 години, 8 от които с нод 30 лекционни часа годишно. Подготвила е следните лекционни курсове: старобългарски език, историческа граматика на българския език, църковнославянски език, синтаксис на

църковнославянския език. Водила е семинарни занятия по дисциплините старобългарски език и историческа граматика на българския език на студенти от 16 специалности. Тя е преподавател с отношение към учебния процес със собствени виждания и активности. Свидетелство за това е разработеният и администриран от нея сайт с учебно съдържание, в който студентите могат да открият общи условия по специалности, текущ контрол, кратки учебни материали по дисциплините, азбучен и тематичен каталог на близо 300 заглавия, примерни тестове, забавно обучение - кръстословици, ребуси и други занимателни формати. А. Кемалова активно участва в организирането и провеждането на учебна експедиция за студентите от хибридните специалности в рамките на обучението по историческа граматика на българския език с диалектология. Подготвила е четирима дипломанти, които са защитили отлично дипломните си работи. Участва като академичен наставник в проекта на МОН „Студентски практики“. Участва активно и в административния и организационен живот на Пловдивския университет – комисии и организационни комитети.

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Ани Иванова Кемалова, отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за прилагането му, както и на съответния Правилник на ПУ.

Научната продукция и дейност на гл. ас. д-р Ани Иванова Кемалова я представя като изявен учен с интереси и постижения, с активно участие в научния живот на професионалната общност, с преподавателски опит, което я прави достоен кандидат за академичната длъжност „доцент“, за което ще гласувам убедено, като препоръчвам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологически факултет за избора ѝ на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по професионално направление 2.1. Филология. Български език.

15.08. 2018 г.

Изготвил становището: .....

Доц. д-р Ивона Карачорова